

VRAAG HET AAN **SINGER**®

De 150 meest gestelde vragen over naaien
stap voor stap beantwoord.

Singer
atelier

LANNOO

INLEIDING

Halverwege de negentiende eeuw zorgde de uitvinding van de naaimachine voor een enorme sociale omwenteling. Kleding en schoenen hoefden niet meer met de hand gemaakt te worden, maar werden machinaal geproduceerd in grote fabrieken. Ambachtsslui werden vervangen door arbeiders.

De machine zorgde er bovendien voor dat vrouwen meer tijd en dus ook meer vrijheid kregen. Het maken en verstellen van kleding hadden immers altijd veel werkuren in beslag genomen, uren die ze nu aan andere zaken konden besteden.

Die tijd ligt intussen ver achter ons. Kleren worden op enorme schaal in fabrieken overal ter wereld geproduceerd. Confectie is gemeengoed geworden. Zou dat de reden zijn waarom de laatste jaren zelf kleding en andere spullen naaien weer helemaal hip is geworden? Jong en oud hebben in ieder geval de naaimachine herontdekt en merken hoe plezierig het is om van een lap stof iets te maken dat origineel, uniek en helemaal van henzelf is.

Deze heuse naaihype zorgt zelfs hier en daar voor een kleine sociale omwenteling. Mensen komen samen om in groep allerlei spullen te naaien en leren zo nieuwe mensen kennen. Cursussen en workshops schieten als paddenstoelen uit de grond. Naaien is al lang niet meer iets dat ‘moet’. Integendeel, het is voor steeds meer mensen een uitverkoren vrijetijdsbesteding waar ze veel plezier aan beleven.

Natuurlijk zit elke beginnende naaister af en toe met vragen en problemen. Misschien loopt er iets fout met je naaimachine en vind je niet meteen hoe je het kunt oplossen? Misschien wil je een jeans inkorten, maar weet je niet hoe je de originele zoom kunt behouden? Misschien heb je prachtige stof gekocht voor gordijnen, maar heb je eigenlijk geen flauw idee hoe je eraan moet beginnen? Precies daarom heeft Singer dit boek gemaakt. Het staat boordevol vragen en antwoorden voor iedereen die begint met naaien. Aan de hand van duidelijke stap-voor-stapfoto's leggen we je haarfijn uit hoe je een naaiklus tot een goed einde brengt. We verzamelden zo veel mogelijk tips en trucjes van ervaren naaisters om allerlei problemen en vragen op te lossen. Natuurlijk geven we je ook een paar inspirerende ideeën waarmee je meteen aan de slag kunt gaan.

We wensen je alvast veel naaiplezier!

Inleiding	5
Inhoud	7
ALGEMEEN	21
Hoe naai ik recht?	23
Hoe naai ik een afgeronde lijn?	24
Hoe naai ik een rechte hoek?	24
Hoe naai ik een om-en-omzoom of -naad?	25
Hoe naai ik smalle zaken zoals een broekspijp of een mouw op mijn naaimachine?	26
Wat betekent aanhechten en afhechten?	26
Wat is biaislint?	26
Hoe werk ik een zoom of naad af met biaislint?	26
Hoe stik ik biaislint in een hoek?	28
Kan ik zelf biaislint maken?	29
Placemat	32
Wat is paspellint?	34
Hoe naai ik paspellint tussen twee stoffen?	34
Hoe naai ik om een hoek met paspellint?	35
Hoe laat ik de uiteinden van paspellint netjes overlappen?	35
Kan ik zelf paspellint maken?	35
Biaislint	38
Hoe krijg ik de hoeken van bijvoorbeeld een kussen of een tas mooi scherp?	40
Hoe krijg ik de naad van een gebogen lijn mooi plat?	40
Hoe naai ik een platte of Franse naad?	40
Hoe naai ik een jeansnaad?	41
Wat is een Engelse naad?	41
Wat is een figuurnaad?	42

Hoe naai ik een figuurnaad?	42
Hoe maak ik rimpels met de naaimachine?	43
Kan ik zelf smocken?	44
Kinderjurkje met smock	47
Hoe stik ik een knoopsgat met mijn naaimachine?	48
Hoe maak ik een pas genaaid knoopsgat open?	49
Hoe naai ik op de juiste manier een knoop aan?	49
Kan ik knopen aanzetten met de naaimachine?	51
Hoe zet ik een rits in een werkstuk?	52
Toiletta's met rits en voering	56
Wat is vlieseline?	58
Welke soort versteviging gebruik ik voor een werkstuk?	58
Hoe breng ik versteviging correct aan?	58
Hoe stik je elastiek vast aan stof?	60
Hoe naai ik linten?	61
Hoe naai ik een blinde zoom?	62
Hoe naai ik plooiën in een stof?	63
Hoe haal ik elastiek door een tunnel?	65
Hoe gebruik ik een tornmesje correct?	66
Hoe kies ik de juiste stof voor een project?	66
Kan ik zelf toile cirée of tafelzeil naaien met mijn naaimachine?	67
Kan ik leer en imitatieleer stikken met een gewone naaimachine?	68
Waarvoor dient een tweelingnaald? En hoe gebruik je ze?	68
Hoe naai ik ceintuurlussen aan een broek of rok?	69
Hoe naai ik een rekbare stof?	70
Hoe naai ik boordstof aan?	70

Kinderrokje	73
Wat is voering en waarvoor gebruik ik ze?	74
Wat is een keeropening?	74
Wat is een verstevigingskruis?	74
Hoe naai ik chiffonzijde of andere heel fijne stoffen?	74
Schoudertas met voering	76

DE NAAIMACHINE

79

Hoe vaak en hoe moet ik mijn naaimachine schoonmaken?	83
Wanneer en hoe doe ik olie in mijn naaimachine?	83
Hoe berg ik mijn naaimachine het best op?	84
De naaimachine stikt geen gelijkmatige steken of stikt lussen. Wat is er aan de hand?	84
Waarom breekt de draad tijdens het naaien?	85
Waarom breekt de naald tijdens het naaien?	86
Wat moet ik doen als mijn machine een vreemd geluid maakt?	86
Wat moet ik doen als het handwiel aan de rechterkant vast zit?	87
Waarom gaat de naald wel op en neer, maar vormen er zich geen steken?	87
De machine draait, maar de naald gaat niet op en neer. Wat is er aan de hand?	87
Waarom komt het garen los bij het begin en aan het einde van mijn stikwerk?	87
Moet je een naaimachine volledig uitschakelen om een naald te verwisselen?	87
Waarom naait de machine rechtdoor hoewel ze toch op zigzag staat?	88
Waarom lijkt mijn naaimachine steken over te slaan?	88
Hoe komt het dat de naaimachine de stof niet transporteert?	88
Waarom rimpelt het stikwerk en trekken de naden samen?	88

Als ik begin te naaien met de naaimachine, wordt het eerste stukje stof naar binnen 'gezogen' en zit dan vast. Hoe kan ik dat voorkomen?	90
Wat is het verschil tussen een overlock- en een coverlockmachine?	90
Hoe vervang ik de naald van mijn naaimachine?	91
Waarom naait mijn naaimachine niet?	91
Waarvoor dienen de verschillende voetjes bij mijn naaimachine?	91
Hoe rijg ik de bovendraad in?	94
Hoe zet ik garen op het spoeltje?	96
Hoe zet ik het spoeltje in het spoelhuis?	97
Hoe haal ik de draad van het spoeltje naar boven?	99
Waarom gaat de draad altijd uit de naald als ik begin te stikken?	99
Hoe vervang ik het lampje van mijn naaimachine?	99
Hoe krijg ik de draad gemakkelijk in de naald van mijn naaimachine?	101

OVERLOCK	103
Wat zijn de voordelen van een overlockmachine ten opzichte van een gewone naaimachine?	105
Hoe werkt een overlockmachine precies?	105
Hoe weet ik welke draadspanning ik moet kiezen voor mijn overlockmachine?	105
Hoe verwijder ik de naalden van een overlockmachine?	105
Hoe zet ik naalden in een overlockmachine?	108
Hoe rijg ik de bovendraad van de bovengrijper in?	108
Hoe rijg ik de ondergrijper in?	110
Hoe rijg ik de naalden in?	112
Hoe verwissel ik draden op een overlockmachine?	116
Hoe stel ik de steeklengte in bij een overlockmachine?	117
Hoe stel ik de steekbreedte in bij een overlockmachine?	117

Waarvoor dient het transportdifferentieel op een overlockmachine?	118
Mijn draad breekt tijdens het overlocken. Wat kan ik doen?	118
De stof wordt niet goed getransporteerd op mijn overlockmachine. Wat kan ik doen?	118
Er worden steken overgeslagen op mijn overlockmachine. Wat kan ik doen?	118
De stof plooit tijdens het overlocken. Wat kan ik doen?	118
De naald van mijn overlockmachine breekt tijdens het overlocken. Wat kan ik doen?	119
Welke draad en naald gebruik ik het best voor een bepaalde soort stof?	119

STOF 121

Wat is het verschil tussen 'textiel', 'stof' en 'tricot'?	122
Wat doe ik als bij het patroon niet staat aangegeven hoeveel stof ik nodig heb?	122
Ik wil een patroon maken, maar de gekozen stof heeft een andere breedte dan in de werkbeschrijving staat aangegeven. Hoe bereken ik de nieuwe breedte?	122
Hoe weet ik welke stof ik moet kiezen?	123
Wat zijn stoffen van natuurlijke vezels?	123
Wat zijn stoffen van synthetische vezels?	125
Wat is een 'blend'?	125
Wat is voering?	125
Er bestaan verschillende soorten zijde. Wat is het verschil?	126
Wat is 'changeant'?	126
Wat is boordstof?	126
Wat is 'doubleface' en 'reversible' stof?	127
Wat is het verschil tussen corduroy, fluweel en velours?	127
Waarvan wordt fleece gemaakt?	127
Wat betekenen begrippen als 'pied-de-poule', 'paisley', 'tartan' en 'polkadot'?	127

KLEDING & ACCESSOIRES

129

Broeken

131

Hoe verkort ik een broek?

131

Hoe verkort ik een jeans met behoud van de originele zoom?

132

Nette broek inkorten

134

Hoe maak ik een gapende tailleband van een (jeans)broek passend?

136

Hoe zet ik een nieuwe rits in mijn (jeans)broek?

142

Hoe repareer ik een gat in een jeans?

146

Hoe herstel ik een horizontale scheur in mijn (jeans)broek?

148

Kan ik een gat in een nette broek herstellen?

149

Hoe herstel ik een scheur in de achterzak van mijn jeans?

150

Hoe versmal ik de pijpen van een broek?

151

Versmalde jeans

152

Hoe maak ik een short van een oude jeans?

154

Short met rafelrand

157

Mijn jeans is heel dun geworden in het kruis. Kan ik ze verstevigen?

158

Kan ik de taille van een geklede herenbroek breder maken?

159

Kan ik een gewone (spijker)broek breder maken?

159

Hoe repareer ik een gat naast een ingescheurde zak?

160

Rokken en jurken

163

Hoe maak ik een rok (of jurk) korter?

163

Hoe versmal ik een rok?

164

Hoe vervang ik een blinde rits in een rok (met voering)?

166

Hoe zet ik een voering in mijn rok?

168

Hoe zet ik een elastiek in de taille van een rechte jurk?	170
Hoe maak je spaghettibandjes van een zomerjurkje korter?	173
Rechte jurk met elastiek in de taille	175
Kan ik een rok of jurk langer maken?	178
Rok met figuurnaad en blinde rits	183
Kan ik zelf verborgen steekzakken in een bestaande rok naaien?	187
Verlengde jurk of rok	190
Hemden en blouses	193
Hoe verkort ik de mouwen van een hemd?	193
Hoe maak ik driekwartsmouwen van lange mouwen?	195
Hoe maak ik korte mouwen van lange mouwen bij een hemd?	196
Kan ik de kraag van een hemd halen?	196
Blouse met ingekorte mouwen	199
Jassen en vesten	201
Hoe naai ik een gat in de zak van mijn jas dicht?	201
Kan ik zelf een nieuwe rits in mijn anorak zetten?	202
T-shirts en truien	205
Hoe herstel ik een gat in een wollen trui?	205
Hoe herstel ik een gaatje in een T-shirt?	206
Kinderkledij	209
Mijn kinderen groeien heel snel uit hun broeken. Kan ik een kinderbroek langer maken?	209
Ter hoogte van de knieën zitten gaten in de jeans van mijn kinderen. Wat doe ik hiermee?	211
Kinderbroek verlengen	212

Kan ik de tekening van een favoriet T-shirt dat te klein is, op een ander T-shirt zetten?	214
Hoe zet ik een figuurtje in flockfolie op een kledingstuk?	216
Flockfolie	218
Lingerie	221
Kan ik de omtrek van mijn bh kleiner maken?	221

INTERIEUR & DECORATIE 223

Gordijnen en overgordijnen 225

Ik heb kant-en-klare overgordijnen gekocht, maar ze zijn te lang. Hoe maak ik ze korter?	225
Hoe bereken ik hoeveel stof ik nodig heb om overgordijnen te maken?	226
Hoe naai ik een overgordijn om op te hangen aan een rail met rimpelband en haakjes?	227
Hoe naai ik een overgordijn om op te hangen met ringen aan een gordijnroede?	228
Hoe naai ik een overgordijn om op te hangen met lussen?	228
Kan ik zelf dunne (voile) gordijnen stikken?	229
Wat kan ik doen als de gordijnen gekrompen zijn?	230
Wat kan ik doen aan overgordijnen die te veel licht doorlaten?	231

Tafellinnen 233

Mijn tafel heeft geen standaardmaten. Hoe kan ik gemakkelijk zelf een tafellaken maken?	233
Tafellaken	234
Hoe maak ik een tafellaken voor een ronde tafel?	236
Op het tafellaken zitten vlekken die er niet meer uitgaan. Kan ik nog iets doen met de rest van de stof?	237
Servetten	239
Hoe kan ik een eenvoudig tafellaken pimpen?	242

Bedlinnen	245
Hoe maak ik zelf extra kussenslopen?	245
Kussen met paspellint en rits	246
Hoe naai ik een instopstrook aan mijn dekbedovertrek?	248
Kan ik van gewone lakens ook hoeslakens maken?	248
Badlinnen	251
Hoe naai ik een rand rond mijn badhanddoeken?	251
Mijn badhanddoeken zijn gerafeld aan de rand. Kan ik er nog iets mee doen?	251
Slabbetje	252
Hoe maak ik een badhanddoek met een versierd biesje?	254
Hoe maak ik een handige tulband van een handdoek?	254
Handdoek met versierde bies	257
Tulband	258
Kussen en aanverwanten	261
Kan ik zelf mijn kussens gemakkelijk overtrekken met een nieuwe stof?	261
Kussen met knoopsgaten	267
Kan ik zelf een nieuw overtrek voor het zitkussen van mijn sofa naaien?	268
Hoe naai ik een nieuw overtrek voor een poef?	269
Poef	273
Hoe maak ik platte zitkussens voor mijn keukenstoelen?	274
Kussensloop hoofdkussens	277
Kussen met verborgen rits onderaan	278

Allerlei	281
Hoe naai ik een nieuw overtrek voor mijn strijkplank?	281
Tasje voor make-upborstels	283

PATRONEN 285

Moet ik een stof eerst wassen voor ik ze verwerk?	287
Hoe leg ik een patroon correct op een lap stof?	287
Hoe werk ik met een geruite stof?	289
Hoe werk ik met streepjesstof?	290
Wat is de 'draadrichting'?	291
Wat is een stof met een 'vleug'?	292
Kan ik bepaalde stoffen ook in twee richtingen knippen?	292
Hoe leg ik de patroondelen op de stof als de bedrukking niet op de rechte draad staat?	292
Wat doe ik met 'plooilijnen' op het patroon?	293
Hoe bepaal ik de grootte van een knoopsgat?	293
Aan welke kant van een kledingstuk zet ik het knoopsgat?	293
Wat is het verschil tussen tricot, jersey en stretchstof?	293
Wat betekent het 'rekpercentage' van een stof?	294
Hoe lees ik een naaipatroon?	294
Moet je patronen altijd nameten?	298
Hoe neem ik correct mijn maten op?	298
Kan ik zelf een patroon verkorten of verlengen?	300
Wat betekenen MR en MV op het patroon?	302
Wat is de naadwaarde?	302
Hoeveel bedraagt de naadwaarde?	303

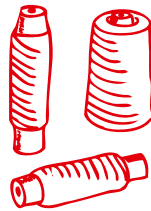
Wat betekent het als ik een naad moet 'uitdunnen'?	304
Moet ik alle patroondelen eerst aan elkaar rijgen?	304
Hoe bereken ik hoeveel boordstof ik nodig heb?	304
Wat is een beleg? En waarvoor dient het?	305
Wat doe ik als het beleg omkrult?	306
Op het patroon staan langbenige driehoeken. Wat betekenen ze en moet ik ze uit de stof knippen?	306
Moet ik een broek in een stof die niet rekt, in een grotere maat naaien?	307
Hoe weet ik welke zijde voor of achter is bij een mouw?	307
Kan het dat de mouw groter is dan de mouwinzet?	308
Hoe knip ik een afgeronde zak?	309
Hoe vergroot ik een patroon op schaal?	310

INDEX

313

ALGEMEEN

Hoe naai ik recht?

Mooi recht naaien is een vereiste als je perfect afgewerkte stukken wilt. Voor beginners is recht naaien echter niet vanzelfsprekend. Oefenen, oefenen en nog eens oefenen zijn belangrijk, maar gelukkig bestaan er ook een paar trucs om recht te naaien.

- ☛ Je kunt een naad op 'persvoetbreedte' stikken. Dat betekent dat je de rand van het persvoetje gelijk zet met de rand van de stof. Je krijgt dan een naad van 6 mm breed.

- ☛ Op de naaldplaat (het metalen gedeelte onder de naald) van je naaimachine staan lijnen met een getal. Die geven het aantal millimeter of centimeter aan dat je van de rand van de stof zit.

- ☛ Met kleermakerskrijt, een stukje zeep of een speciale stift (of potlood) kun je lijnen op de stof trekken. Doe dat bij voorkeur aan de binnenkant van de stof. Je kunt het krijt, de stift of de zeep wel wegvegen of uitwassen, maar je neemt beter geen risico's met de stof. Zet je naald in het midden van het persvoetje en volg de lijn.

- ☛ Als je een paar centimeter van de rand moet stikken, kan een 'geleider' handig zijn. Dat haakje zet je meestal vast boven het persvoetje. Je zet de naald naar beneden, meet de afstand af met een lat en schuift de geleider tot daar. Bij het naaien leidt je de rand van de stof naast het haakje.

- ☛ Heb je geen geleider en moet je enkele centimeters van de rand stikken? Dan kun je eventueel een breed stuk elastiek of (schilders)tape rond de werkarm doen om de rand van de stof te geleiden. Schilderstape is handig omdat je er eventueel nog extra lijnen op kunt trekken met een balpen.

- ☛ Wanneer je een stof helemaal wilt doorstikken, kun je gebruik maken van papieren schilderstape uit de doe-het-zelfzaak. Die kun je gemakkelijk verwijderen zonder de stof te beschadigen. Je meet de lijnen op de lap stof en plakt de tape er vlak naast. Door naast de tape te naaien, zijn de lijnen mooi recht.

Hoe naai ik een afgeronde lijn?

Afgeronde lijnen naaien vraagt oefening. Teken een cirkel of een aantal afgeronde lijnen op een stuk stof en probeer. Het is vooral een kwestie van controle krijgen over je naaimachine.

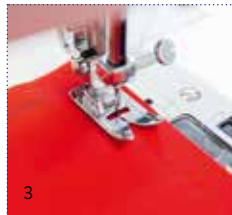
Leg de stof onder het persvoetje in de richting van de bocht. Begeleid de stof zacht met je handen tijdens het naaien en stik vooral niet te snel. Zorg ervoor dat je persvoetje altijd in de richting van de bocht wijst.

Hoe naai ik een rechte hoek?

Een gebogen lijn kun je – na wat oefening – in één keer naaien met een naaimachine, maar voor een hoek ga je anders te werk.

- ☛ Naai rechtdoor tot de hoek. (1)
- ☛ Zorg dat de naald in de stof steekt in de punt van de hoek. Gebruik eventueel het handwiel om je naald in de stof te zetten.
- ☛ Til het persvoetje op. (2)
- ☛ Draai de stof 90° (of het aantal graden van je hoek).

☀ Zet het persvoetje weer neer.

☀ Naai verder. (3)

Hoe naai ik een om-en-omzoom of -naad?

Met 'om-en-om' bedoelen we dat je de naad of zoom twee keer naar binnen vouwt zodat je een mooi afgewerkte rand krijgt.

Een smalle zoom vouw je meestal 1,5 cm naar binnen en dan nog een keer 1,5 cm. Je stikt hem op 1 mm van de rand af.

Een bredere zoom kun je op dezelfde manier naar binnen vouwen, maar dan wordt hij vaak te zwaar. Daarom kun je de zoom ook eerst 1 cm of 1,5 cm naar binnen vouwen en dan de breedte van de eigenlijke zoom.

Je kunt de zoom dubbel strijken en meteen innaaien. Dat lukt over het algemeen met niet te lange zomen in katoenen stoffen.

Als de stof wat minder handelbaar is of als je een langere zoom hebt, is het beter om je kledingstuk te spelden. Strijk niet over de spelden, want dat kan de strijkzool van je strijkijzer beschadigen. Bovendien laten de spelden lelijke markeringen na in de stof wanneer je erover strijkt.

Smalle zomen zie je vooral bij sportieve broeken of eenvoudige rokjes. Brede zomen zijn geschikt voor kostuumbroeken en geklede rokken, maar ook voor gordijnen.

Tekst
Hilde Smeesters i.s.m. SINGER België

Fotografie
Renaat Nijs en Stefanie Faveere, www.shutterstock.com

Vormgeving
quod. voor de vorm. & Jacques

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact nemen met onze redactie:
redactielifestyle@lannoo.com of madamecreatief@lannoo.be

De auteursrechten voor alle modellen en patronen zijn beschermd en eigendom van de auteur. De modellen en patronen in de boeken mogen dan ook niet gekopieerd worden of voor commerciële doeleinden gebruikt worden. Indien u een workshop wilt organiseren rond de patronen/modellen uit dit boek, dient u contact op te nemen met redactielifestyle@lannoo.com of madamecreatief@lannoo.be.

MADAME CREATIEF

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016
D/2016/45/366 – NUR 450/460
ISBN: 978 94 014 3768 4

MET BIJZONDERE DANK AAN EDITEX

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.lannoo.com

Registreer u op onze website
en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief
met informatie over nieuwe boeken
en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

